

Mahlakuu
27. päiv
2017

Nummör
9 (385)

Leht mass 0,50 €

UMÄ LEHT

VANA - VÖROMAA RAHVAMUUSÕUMI KEELI LEHT

Noormaa Tarmo ellojäämise tarkusõst

Kae lk 2

Määndse omma hää mälomängu-küsümüse?

Kae lk 3

Inemine õks massina vasta ei saa. Vai saa?

Kae lk 4

Põlva muusõumin kuts kikas koolitarrõ

Lehekuu alostusõst om Põlva talorahvamuusõumin vahtsõnõ püsünäütüs, miä kõnõlõs algharidusõ saamisõ luku Vanal-Võromaal.

Eräle omma vällä tuudu teedä-tunnõdu mi kandist perinõmisse, kiä omma haridust edendänü.

Nätä saa, kuis sai algusõ maarahva lugõma oppaminõ. Teedä saa ka tuud, määne vahe

om valla- ja kihlkunnakoolil ja määndse säädüse kooli kotsilõ käünü omma.

Juttõ ja pilte abiga saa aimu koolielost tsariaol, Eesti aol, sõtu aigu ja Nõvvokogodõ aol.

Viil lubatas istu vanan koolipingin ja näädätäs vanna koolilatsi jaos mõtõldut kolmõ kotussõga kemmergut.

Näütüse kujondaja om kunstnik Margna Epp.

Latsõ jutustasõ Sännän uman keelen

Timahavva om Adsoni Arturi nimelidse luulõpäävä asõmõl tõsõ Sännän sündünü Võromaa kirämehe Jaigi Juhani (1899–1948) avvus võrokiilne juttõ kõnõlõmisõ päiv. Edimäne Jaigi jutupäiv peetäs 27. mahlakuul kell 12.30 Sännä mõisan.

Egä osalinõ esitäs üte ütskõik määndse autori võrokiilse

jutu, ette või kanda ka hindä luudut.

«Kõnõldas eri juttõ: om esä kirotoitud ja Võromaa muinasjuttõ ja muidugi ka tunnõitud võro kirändüse lugusiid.» ütõl jutupäävä kõrraldaja Allasõ Tiia. Päävale om hinnäst üles andnu 30 jutustajat.

Kõgõ parõmba jutukõnõlõja valiva vällä kullõja. Kõnõlõmisniti and ette perimõmuusik Lepassoni Kadri.

Ruusal tulõ mihi show-tandsuõdak

Riidi, 28. mahlakuu pääväl tulõva Rāpinā valda Ruusalõ kokko mehe, et tandsi kaemismänguliidsi tandsõ. Säänest pito peetäs Ruusal joba säitsmes kevväi.

Tõisi siän astus üles ka Ruusa uma kaemismängutandsu kamp «Nõtked ja karvased».

Ruusa «Nõtked ja karvased».

Mooste Folgi võit läts päällina

Rahvamuusigatüütüisi pido Moisekatsi Elohelü pääpreemiä sai Tafna ansambli Ruut.

Ansamblin mängvä Rebase

Ann-Lisett ja Kivi Katariina, kiä opva Vanaliina hariduskolleegiumin. Festivaali pääpreemiä olf 1000 eurot.

Kullõja valisi umas lemmikus Pärnu ansambli Tähtihellad.

Kuis lillil pildi pääle saia? Palu-karukell, võro keeli palolill, paloninn vai kahruilill om luuduskaitisõ all. Tedä ei tohe vällä kaiba ja muialõ istuta. Olõ-i mõtõ kah, selle et tä lätt kasuma õnnõ siimnest.

15. mahlakuu hummogu oli vällä külmäkraadi, a iks tull Piusalõ kokko kümmekund huvilist, kiä tahi oppi tuud, kuis olõssi hää pilti tetä ütest uhkõmbast keväjälilist. Lillipildistämise retke kõrrald inneskine Rāpinā kandi tõpratohtri Piiri Ain, kinkal om nüüt ināmb aigu uma hobi ehk luudusõpilte tegemise jaos.

HARJU ÜLLE jutt ja pilt

Kraammispäiv mõnõ aasta iist Teppo lõõdsamuusõumi man.

HARJU ÜLLE PILT

Maa saa puhtambas

RAHMANI JAN
jan@umaleht.ee

Üle-eestilidse talgupäävä «Teemi Äri!» päämine päiv om timahava 6. lehekuul, mõnõn paigan tetäs talgit ka varrampa. Vana-Võromaa eri paigun saa kraammispäiväl vähembält 150 talossõl ütõn lüvvä. Kon nuu omma, om kirān internetin: talgud.teemeara.ee/

A milleperäst pidānū hinnāst talgupäävāl vällä ajama? Mõnõ põhjussõ omma tan.

1) Maa saa puhtambas.

Luudustõ visatut asku saa kimmāle veidembās, ku sääne rahvahulk hinnāst vällä aja.

2) Inemise saava kokko.

Koristustalossõ omma ka ütõ umavahelisõ läbikäümise viis, näet külārahvast ja võit mõnõ vahtsõ tutvagi saia.

3) Ei piä kokko saama.

Nuu, kiä mõnõ seltskunnaga ei klapi, saava minnā tõsõlõ talossõlõ vai esi talossõ tetä. Valikut om hulga.

4) Latsõ opva tüüd tegemä.

Arvuti ja telefoni jäetäs kodo, andas kätte tüükinda ja prügükoti. Ku edimält latsõ ka tsipa vingva, sis kül näile seo tüü miildümä nakkas.

5) Tarkust tulõ mano.

Koristaja saava arvo, ku jälle om maahavisat ask ja ei viska tuud esi kunagi maaha.

6) Kuulõt külājuttõ.

Ku hulk rahvast kokko saa, kül sis midägi õks kõnõldas.

7) Kevväi ja luudus.

Seo aastak om kevjäga nigu om. Loodami, et lehekuu alostus siski ka keväjät näütäs.

8) Rongi ja bussiga sõit, Poku-maal käümine odavam.

Talossõrahvalõ omma ettevõt-misõ tugõja tennü egäsugumaid-si häid pakmiisi.

9) Võit ka kodo jäiä.

Kinkalõ tõisiga ütõn tüütegemine ei passi, või uma tarõ ümbre kraami. Aig om sääne, kon kõik, miä kraami taht, hās-te silmä paistus.

Pääasi om iks tuu, et Võromaa puhtambas saa.

Uku kooba talos Sūvahaval.

Üts põnõvamp Vana-Võromaa talos peetäs Sūvahaval. Plaanin om kõrda tetä Sūvahava Uku kuup ja läte. Talossõ kõrraldaja Tobrelutsu Peep:

«Ma olõ egä aasta olnu kas talgojuht vai talgolinõ. Joba aastast 2008.

Timahava olõ katõ talgo juht. Hummogu Uku kooba man ja päälelõunat Villändin. Sūvahaval om põhipäälil mu sõsar Pedäjā Reet.

Uku kooba man püvvāmi tuud kotust vähä parõmpas tetä. Praht kokko, mahasadanu puu jupõs ja jõõ viirde likõ kotsõ pääle jalgoalotsõs.

Taa kotus om mullõ tähtsā tuuperäst, et om mu kodokotus ja vanaesā talomaa pääl. Parhilla om maa esā uma.»

Kõivupuu sai Eesti Rahva Muusõumi Oskari

RAHMANI JAN

Eesti Rahva Muusõum and uma timahavadsõ Kallassõ Oskari stipendiümi Võromaal per rahvaluulõtiidläsele Kõivupuu Marjulõ. Muusõumi tenopreemiä om nime saanu rahvaluulõtiidläse ja diplomaadi Kallassõ Oskari (1868–1946) perrä, kiä vidi iist ka ERMi asutamist.

Ütes avvohinna saamisõ põhjussõs pidä Kõivupuu Marju tuud, et avif minevā aasta ERMi näütüse jaos Tafnan adru kokkorjamist kõrralda. «Pikākari rand sai ilostõ puhtas pääle tuud. Mul ja tõisil Tafna inemii-sil olf perān hää tsuklõman kävvü.» selef Kõivupuu Marju.

Tõsitsõmbist asjust võtsõ Kõivupuu Marju iist Laatrõ vana, ligi 300aastadsõ kuionu ristipedājā muusõummi hoiulõ

HARJU ÜLLE PILT

Kõivupuu Marju.

toimõndamist. «Kohalik rahvas es taha, et puu mādānes niisama säääl paiga pääl är, a säänest nalla es olõ inne tettü, et pühā puu viiās muusõummi.» kõnõl Kõivupuu Marju.

«No ma sis selleti, et olõ-i tuu halv mõtõ, ku kotusõpääl-

ne rahvas taht niimuudu, näide sugulaisi risti säääl seen, mõnõ mu uma kah. Arboristi iinotsan Hanso Heikiga teivā hāäd tüüd. Puu asõmõl om no suur info-tahvli vällä, et inemise piās meelen.» selef tā.

Marju om elo joosul hulga raa-

matit kirotanu, kost mi umakultuuri kotsilõ ütõte-tõist teedä saa. Ka ristipuiõ kaardirakõndus sai seo kevjä valmis. «Ma mõista egāle poolõ umma nõnna toppi, tuu olf tuu päämine häda.»

Ka parhilla sääd Marju mitund raamatut kokko. «Ku jummal taht, vast saa suvõs ütõ raamat valmis. Ja sügüse tahtnu Harglõ kihlkunna kotusõperimüse raamatut tegemä naada, tuu om kõvastõ hinge pääl. Umal aol sai kõvastõ säälnukan korjamistüüd ka tettüs.» selef tā.

Kallassõ Oskari stipendiüm vai superätsembält Oskar om Eesti Rahva Muusõumi avvohind pikä ja silmäpaistva tüü iist rahvustiidüisi ja kultuuri ala pääl, miä om avitanu muusõumil täütä umma ossa eesti kultuurilõ mõttõ andmisõ man. Oskarit anti vällä kolmas kõrd, edimāse sai Maatee Aet, tõsõ Laari Mart.

MÄRGOTUS

Näütämi hindä esimuudu olõkit ja käümi muu ilmaga läbi, nii pallõ ku tossu om.

Tarkus ello jäiä

NOORMAA TARMO
haanimiis,
Haanimiisih Nõvokua liigõ,
Eesti perimõmuusiga keskusõ juht

osas. Opiti ja uuriti pallõ ja otsiti üles nuu meistri, kiä viil eloh olli. Villändi perimõmuusiga festivalil saati timahava 25 aastakka vanas. Seo aoga om pallõ muutunu. Edimädsel festivalil käve 200 inemist, parhilla saa mi tegemiisist aastaläbi ossa 75 000 inemist.

Seo, et kimmä rahvusliku umaperäga ansambli Trad.Attack! ja Nuudi Maarja täämbä maailmah ilma tegevä, om iks väega kõva värk! Kullõja küsuse, kost kuradist naa inemise uma vaimopuhahusõ (*inspiration*) saanu omma vai kost naa tulõva. Vastussõs või näile üteldä, et paigapäälise hindätiidmine ja juurõ omma väega võimsa värk.

Illos om kävvü noih paiguh, miä omma umma näko. Hää om kokko saia inemiisiga, kiä omma sõbralidsõ, võtva lahköhe külälisi vasta ja omma uhkõ uma kultuuriperändüse üle. Mi võimalus om näädädä hindä esimuudu olõkit ja läbi kävvü muu ilmaga, nii pallõ ku tossu jakkus. Hindäette

hoitminõ häötäs egäsugumad-sõ kultuuri, olku tä ütškõik ku esimuudu ja pönnõv.

Mi kandi umakultuuri man piä ma tähtsäs säändsit asjo:

Köödüs juuriga. Perimüs tulõ süvembä tiidmise ja tüüga, taa saa ei olla palas reklaamis tarvitõt sõnakõlks. Kultuurifiltri, minkast vahtsit möjõ sisse lastas, piät olõma tegünü süvembäs minekiga saaduisi tiidmiisi ja sisemäidsi tundmõisiga. Muidõ om oht saia vahtsõs vaimusõs (*new age*), miä lätt paigapäälitset ja ehtsäst kavvõndahe ja om võlss.

Hindätiidmine sünnis sis, ku inemise saava kokko, opva, tegevä tüüd ja viitvä aigu ütkehkuuh, jututasõ, pidävä pito. Tähtsä osa om tah koolil, latsiaal, raamadukogol, poodil, rahvamajal. Umakandi latsõ piät käümä paiklikuh koolih!

Haanimaa, a ka kõgõ Vana-Võromaa umaperä om kiil, uma näoga külä ja talo, taloehituskunst, luudus, inemise ja luudusõ ütkehlemine. Neo omma aša, midä tulõ hoita ja süvembält tundma oppi.

Mi tuhandit aastit vana ello-jäämistarkus, midä perimõskultuuris kutsutas, om täüs luumisõ ja löüdmise rõõmu. Julgust ja päälennakamist taa tarkusõ alalõhoitmisõs!

Märgotus um sündünü 13. mahlakuul peet konvõrendsi «Haanjamaa pärandmaastikud jutustavad» ettekandõ perrä.

Mõtõlus

Hää tervüse nimel

Kuuli raadiost, et limonaadipudõli saava vahtsõ sildi. Tuu om väega hää, silditegijä saava tüüd, majandus kasus.

Illdaigu panti silte eelektripostõ pääl. Tuu käve nii, et suurõ veoautoga sõidõti posti mant posti mano, egä post sai välgunoolõga sildi. No saami mi silti kaiõn arvo, et eelektriposti otsan liigus eelektri, taad massa-i näppi, ku vuulu ei taha saia. Kiäki sai tüüd, riik massõ. Inemise läävä õnnõ rikkambas.

Nii rikka inemise ostva massulõ kaemalda iks edesi tuud tsukruliimi, kohe om vurtsu sisse pant.

Sõs ei jääki muud üle, ku tulõ tetä säändsõ hirmusildi, nigu suiduspakkõ pääl parhilla omma. Telekast ollõv joba näidätü katskiidsi hambidõ pilte, mis sildi pääl tulõva. Alalõ jäänü tervide hambidõ päälõ omgi hää sõs limonaadi nimme kirota.

A ma mõtlõ viil, et ku viinapudõli piät poodin saina taadõ är käkmä, sõs võissi tetä töösõ saina, kohe taadõ limonaati käckki.

Kolmanda ja neländä saina taadõ saa rasvadsõ ja sooladsõ söõgi är käckki, a sõs ommaki saina otsan.

Lihtsamb olõs vast jo inemiisile, kiä puuti läävä, kõrraga kott päähä tömmada. Sõs nä ei näe, määndsit halvu asjo säälmüvväs.

Tuu olõs kõik hää tervüse nimel.

MUDA MARI

Mõnikõrd mass mõistlik olla!

Illos õdak. Päiv om õkva jumalihe minegi pääl. Istu autoroolin, sõida suurõ kõrralist asvalt piten.

Üts kihotas müüdä. Ohh, hää, lasõ täl takan, niimuudu om julgõmb sõita. Niimuudu saa kipõmbalõ kodo, latsi mano. Ja trahv tetäs iks edimädsõ auto juhilõ, mitte toolõ, kiä takan sõit.

Stopp! Midägi om taa pildi pääl võlssi. Jah, tsipa kipõmbahe saa, a kas tuu iks tasos är? Koton oodõtas kimmähe paar minotit kavvõmb kah. Pääasi, et eloga.

Mõtõlo ummi sõpru ja sugulaisi pääl. Meid om nii hulga, kiä tihtsäle autoroolin. Tüüle piät sõitma, tüült tagasi kah. Ja niimuudu egä päiv.

Auto seen ei saa inemine peris täpsehe arvo, ku kipõstõ tä edesi liigus. Tasos hinnäst mõtõlda hobõsõ sälga: miä olnu sis, ku hopõn lasknu sõitu 90 km tunnin. Ja ku säändsõ huu päält hobõsõ säläst maaha satat?

Mõnikõrd mass mõistlik olla, esieränis ilosa ilmaga autoroolin. Koton oodõtas.

RAHMANI JAN
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ välä egä katõ nädäli takast neläpäävä
Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin
E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21
Kodoleht: umaleht.ee
Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841, jan@umaleht.ee
Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivi.org@wi.ee
Latsinuka toimõndaja: Mariko FASTER, latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellimine: Express Post AS, tellimine.ee

Hellengi Ege: koolitunn ei piä olõma õnnõ klassih

Mehikuurma kooli matõmaatigaoppajast direktri Hellengi Ege kotsilõ ütles tüüselsilidsõ, et tä taht egä vahtsõ ašaga ütten minnä. Ku oppaja esi kahtlõsõ, kas tetä vai ei, sis direktri juhatas näid iks kõgõ vahtsõ poolõ. Ja tuu juhataminõ ei olõ päälõ sunnit, a om meistre muudu tett.

Uuri Hellengi Ege käest, määne om täämbäne kooliello Mehikuurma ja miä viil Vana-Võromaa ütten kavvõmban nukan sünnüs.

Mehikuurma kuul om 18 opilasõga Vana-Võromaa ütts väikumbit kuulõ. Määndse omma väiku kooli murrõ ja rõõmu?

Rõõmu omma nuu, et saami latsiga eräle kammanda. Oppaja jõud egä latsõ mano, jõud opada tunni aigu ja ku vajja, ka päälõ tunnõ.

Murrõ omma säändsõ, et ku latsi om veidü, sis ei saa näütüses maakunnavõistluisist ossa võtta – spordivõistluisist ja muust. Häädä om, ku piät olõma joba kolm last võistkunnah, meil om mõnõh klassih õnnõ ütts lats.

Oppaminõ liitklassõn, kas tuu om rassõ vai om liitklassi man midägi hääd kah?

Om külh hääd kah. Latsõ opva esi pallõ, esi opmisõ mõistminõ edenes. A omma ka hädä. Üte klassiga saat roh-

kõmb, terve tunn tüüd tetä, a ku om kats klassi, meil om esiki kolm klassi kuuh, sis tulõ aig naidõ vahel är jaka.

Kuis täämbädsõ päävä koolilatsõ tarkust vasta võtva? Kas om ka vaih varatsõmpi aigõga?

Ei olõ vaiht. Väega häste võtva vasta.

Kas nutimaailm mõotas oppamist?

Jaa, mi liigumi sinnäpoolõ. Saimi hindäle pordso vahtsit tahvliputrit, mi tarvitami noid tunnõh. Oppajilõ omma no koolitusõ, digioppus. Nuu koolitusõ omma meil ütth Ruusa kooli oppajidõga, kats kõrda om joba olnu, no tulõ ka kolmas kõrd.

Meil om väega hää tüüseltkund. Saami opilaisiga läbi ja umavahel kah. Teemi tüüd ütides tsihi nimel, et kõik laabunu. Oppaja omma positiivsõ.

A kas opilaisi nutitelefonitunnõ aigu ei sekä?

Tunnih või nutitelefonitavita õnnõ sis, ku oppaja lupa. Kokkolepe om sääne tett ja tuust peetas kinni. Väikoh koolih tuuga hätä ei olõ.

Midä koolitunnõlõ viil liss tetäs?

Omma tsõõri, Känguru matõmaatigavõistluisist võtimi ossa, kävemi Tartomaa

Hellengi Ege.

latsiraamadupäävä ettevõtmiisil, koh olli kunstitüü ja ütts umaloomingulinõ jutt. Täämbä (21.04) om meil algatus «Kunstnigu koolil», tetäs tüütari. Mooste kunstnigu kõrraldasõ tuud.

Kas opilaisil om huvvi lissasju vasta?

Jah, om huvvi. Tõsõpäävä kävävä 1.–4. klassi latsõ Eestipõllumajandusmuusõmih, sääl olõ opiprogramm, koh kõnõldi kardohkast. Latsilõ miildü. Lisa- ja väläpuul kuuli ettevõtmissõ latsilõ miildüse, ilmanägemine saa laemb.

Kas tuu lisatüü latsi är ei vaiva?

Opitüü sisse omma klapi-

du neo aša. Tunn ei olõ õnnõ klassitunn, tuu om ka väläpuul kuuli.

Kas väikun koolin saava nuu latsõ, kiä keskmädsõst kehvembähe vai parõmbahe toimõ tulõva, rohkõmb tähelepandmist?

Mõnõ opilasõ nõudva rohkõmb tähelepandmist ja tuud nä saava kah.

Noilõ, kes parõmbahe toimõ tulõva, andas lissäulesandit, saadõtas võistluisilõ. Üts opilanõ meil opsõ TÜ tiidüsükooli matõmaatiga kursusel, säitsmendä klassi poiss, sai lisatiidmiisi.

Olõti esi ka matõmaatigaoppaja. Kas arvudiaoga om matõmaatiga mõistminõ lannõ parõmbas vai jäänü kehvembäs?

Ma oppa matõmaatikat väega veidü, õnnõ katõh klassih. A ku võrrõlda varatsõmbat aigo, sis täämbä paistus huvi suurõmb. Taa ainõ miildüs.

Latsil om huvi ka programmiirmissõ vasta. Eelä olli meil koolih robotiga tüütärõ, ja nuu väega miildü. Ütsändä klassi uma ütli, et ei olõki taa programmiirmissõ väega rassõ.

Kohe läävä Mehikuurma kooli lõpõtanu edesi opma?

Perämäidsil aastil omma lannõ gümnaasiummi. Rohkõmb om tsiht Tarto vai Nõo poolõ. A

mõni lätt ka Rāpināhe.

Ku tähtsä om paikkunna jaos kuulõ?

Uma kuul om väiku paikkunna jaos väega tähtsä. Seo om iks külä hing. Üteldäs, et ku kuuli ei olõ, sis kaos elo.

Määne om elo Mehikuurma külän täämbä? Midä inemise tan päämidselt tegevä?

Elo nigu elo iks maal. Tüül käävä inemise kalafirmah OÜ Latikas, vallamaja om, kuul, raamadukogo, latsihoit, osa rahvast käü ka Rāpinā ja Linte kanti tüüle. Nuuriklubi, seldikeskus, huvitsõõri. Miikse valalah om ka maanaisi selts väega teküs.

Kuimuudu Mehikuurma rahvas om muust rahvast esimuudu?

Järve veereh olõmi. Eestläse ja vinläse omma kokko sulanu, kats kultuuri omma tõõnõdõsõ kõrval. Tah kõnõldas eesti kiilt ja vinne kiilt ja veidükese võro kiilt kah.

Kuis elo maalõ tagasi tulnu?

Ku tüükotussit rohkõmb olõs, tulõs rahvast ja latsi maalõ rohkõmb.

Siiä om iks suvõmajjo ostõtu, suvõl om inämb rahvast. Järve veereh ja... Järve tõmbas.

Olõti ka Miikse vallavolikogon.

Kas väikun vallon piät koolidirektri volikogon olõma, et kooli iist parõmbalõ saista?

Jah, volikogoh saa iks kooli iist saista.

Parhilladsõ plaaniga lätt Miikse vald Rāpinā vallaga ütth, tulõ vahtsõnõ vald vana Rāpinā kihlkunna piire seeh. Kas inemise omma tuuga nõuh?

Mõni arvas, et olõs võinu Tarto poolõ kaia, mõni, et Rāpinā poolõ. Otsustimi minnä Rāpinā poolõ.

Midä tähendäs valitsõmissõ ümbrekõrraldaminõ Mehikuurma kooli jaos?

No tuu paistus. Kooli alalõpüsümine om läbikõnõlõmissõ man tähtsä teema olnu.

Ühinemispingüh om kirāh, et olõmaholõva haridusasotusõ hoiõtas alalõ vähembält 2021. aastani.

Ti esi olõti ka spordihuvilinõ, kääti joosuvõistluisil. Midä sport teile and?

Mis juuskja ma nii väega olõ. Naksi mõni aasta tagasi veidükese... Joosuvõistluisil käü kõndmah, kõndimisraa pääl.

Võistluisil käümine and hindäle positiivsust. Meil om sääne hää seltskund, kellega mi käümi. Tervüse iist tulõ huult kanda!

Küsse RAHMANI JAN

Mälomängõ vallakirotaja

RAHMANI JAN

Sõmmõrpalo vallasekretär Loka Toomas (vanast kutsuti tuud ammõtit vallakirotaja) om tunnõt mälomängjä. Tä om häste mängnü mitmõn telemängun, om võitnu Kuldvilla-kun viis saadõt ütstõõsõ otsa ja miljonimängun kats kõrda 32 000 kruuni. A mängmine om lihtsä tüü, hoobis keerolidsõmb om kūsūmūisi vällä märki. Toomas saa ka tuuga häste toimõ.

Toomassõlõ miildüse kūsūmūise, miä omma valla kirotdõdõ nii, et om mõistaandmūisi, kost kinni võtta, arot ja tulõta. «Hää kūsūmūis om sääne, mille man saa tiidmūisi aju tagomad-sõst otsast vällä kraapi. Ku tuud ei olõ, sis ei olõ häste tett kūsūmūis.» om Toomas kimmäs. «Ku om niiviisi, et mitte kiäki vastust ei tiä vai kõik tiidvā, sis tähendās, et om kehvä kūsūmūis.»

Kost nuu kūsūmūise tulõva? «Mõnõ tulõva õkva kõrva takast päähä ja omgi hää kūsūmūis valmis, a mõnikõrd om fakt olõman, a kūsūmūist tuust tetā, et tä olõssi süüdāv ja ei olõ

väega rassõ vai väega kerge, om tükk tüüd.» seletās tā. Ku mälomängun om 40 kūsūmūist, sis noidõ kokkosäädmine võtt Toomassõl viis-kuus tunni õdagust aigu, mõnikõrd lätt peris suurõ üüni vällä.

Ku Toomas piät mälomängun esi läbi viimā, om kūsūmūisi tegemine kõgõ rassõmb. Ku joba valmis om, om üle pini saad. Mängo juhtminõ om üle hannaotsa minek, seletās tā.

Mängmine om lust ja rõõm Perämäidsil aastil om mälomäng inemūisi siän muudu lännū. Nii istvagi mitmõn Vana-Võromaa paigan inemise lavva taadõ ja nakkasõ pääd ragistama. «Tsoorun joba aas-tit mängitās, Rõugõn, Põlvān, Vanan-Koiolan.» lugõ Toomas ette nuu kotusõ, miä kõgõpäält päähä tulõva. Midā aig edesi, toda populaarsõmbas mälomäng saa.

Hindā jaos pidā Toomas mälomängu lustis ja rõõmus. «Ma olõ rohkõmb ašarmastaja, ei olõ nii väega mängnūgi ināmb.» jääs Toomas tasatsõs.

Ummõtõgi om mehel 2005. aasta sūgūsest ette näüddā üle-euruupalidsõst ütsikmāngust 44. kotus. «Rohkõmb ei olõ Euruupalõ tūknū kah.» nallatas tā.

Eesti telemängõn kūsūmūise

kotsilõ arvas Loka Toomas, et mõnikõrd om vidānū, a mõnõ mängun man vōi hinnāst kittā kah. Päält miljonimängu kūsūsevā tutva, mille tā suurõmba raha man rahha är es võta, a 32 000 pääle tagasi sattõ. Toomasõl olõ-i takastperrā hallõ. «Lätsi korgõmbat püüdmā, sat-tõ 32 pääle tagasi ja omgi kõik.»

Teema, minkast Loka Toomas ināmb tiid, omma sport, maatiidūs, aolugu ja luudus. A kuimuudu mälomängus treenitās?

«Ma ei treeniki, olõ ašarmastaja. Ku midāgi külge jääs, sis jääs. Õnnõ ku midāgi esierālist kuulõt, panõt kirja, et kūsūmūisi tegemise man tarvita.» seletās Toomas umma meetodit.

Papõr bürokraatia vähändämises

Juristipapridõga Loka Toomas om varrampa tüüd tennū tüüinspektiõnõn ja kaitsõvāen. Täambäde tüü kotsilõ ütles tā, et lihtsämb om kūsū, midā vallasekretär tegemā ei piä, ku tuud, midā piät.

«Kõgõ hullõmb om suur paprõtū. Aig-aolt tulõ Tafnast, et täitke är papõr, kuimuudu bürokraatia veidembās tetā. A periselt tuu omgi bürokraatia!» põrotas Loka.

Perämädsel aol om valitsõmī-sõ ümbrekõrraldamisõga hulga tüüd mano tulnu. «Haldus-

reform tege pää hallis. Om pallo tüüd man: inemūisi arva-mūisi kūsūmūise, minka valitsus ei rehkendā, ja muu ettevalmis-tus.» Kõgõ rassõmb om vasta-da inemūisi kūsūmūise, mille taad ümbrekõrraldamist üle-pää vājja om.

«A nuu, kes tedā takast toukasõ, arvasõ, et om hää.» and Loka Toomas korgõmbalõ vōimulõ alla.

Mälomängujutu mano tagasi tullõn võtt Loka Toomas hindā jaos mängu mõttõ kokko. «Kõgõ suurõmb arvõhind om, et saat vahtsit tiidmūisi. Kõgõ tähtsämb om tuu, ku üttest mälomängust jääs miilde kolm-neli asja, midā sa innemb es tiä.»

Loka Toomassõ tett mälomängu-kūsūmūis.

Mi mant joonõlt kõgõ ligemb miljoniliin om kimmāhe Sankt Peterburg (ligi 300 kilomiitret ja 5,225 miljonni inemist).

Järgmāne miljoniliin (miä om kah päälliin) om meist joonõlt ligi 440 kilomiitret kavvõn. Sääll elli minevā aastak 1,938 miljonni inemist.

Mis liinast om jutt?

Ku tiät vastust vai arvat, et tiät, võit tuu saata meili pääle info@umaleht.ee.

Avvohinnas saat vastakirāga õigõ vastussõ!

RAHMANI JANI PILT

Loka Toomas astus Sõmmõrpalo silla man trepist alla. «Är nüüt kirotagu, et ma poodi mant tulõ!» and tā aokirānikulõ oppussõna ütēn.

Ala-Käüsü rahvas kullõs noorõmba tüühobõsõ perrā

SAARÕ EVAR

Liinamēl Lõõdla järve veeren elāsse sõsar ja veli Tammõ Hele ja Vuksi Ülo. Nä omma joba tunnõdu meediāstaari, selle et kundsõv hobõsõ ja harkadraga suurõitii veeren kartult, ku aokirānigu müüde sõitva.

A nüüt ei olõki Tammõ Helel ināmb hobõst. «Kats kõrda arst käve sūstmān, a es võta ināmb jalgu alla.» kõnõlas tā.

«Tohtrõ ütēl kah, et ega taast ināmb eluelājät ei saa. Aluksnõ miis olõ õkva siinkandin ringi pääl, vaband õnnõ, et tā tulõ vast tõnõ kõrd, rahha ei olõvat ütēn. Ülo nakaš ütlemā, et mis tuust rahast, veegu õnnõ mine-mā, muidu nakka viil esi hauda kaibma. Maa olõ kah viil puul-külmānū.»

Kolm kuurmat küttepuid

Vana hopõn olõ jo üle 30 aasta vana ja tā olõ esiki ime läbi jalaluu murdmisõst är praavunu. «Tuukõrd läts tormiga

kiviunikulõ ja tohtrõ ütēl, et luu om katski. Põlõtik olõ joba seen. A kadunu Lepistu Ülo tulõ traktoriga kartult kundsõmā ja nakaš märkmā ütē asja, midā tā kunagi kuuldnū olõ. Võtsõ mahaniidēdū kaari päält haina ja nakaš tuust nigu kõüst keerutama. Mähkse hobõsõlõ ümbre jala ja kässe mähūssele külmā vett pääle valla. Või kuis sõs jalg lei õkvalt tossama. Sääll olõ sääne kuumus seen.» meenutas Tammõ Hele.

Paranu jalaga hopõn elli viil 15 aastakka. Viimāne talvgi tõi riiga ilmadu uniku küttepuid kodu. Kolm kuurmat jäi toomalda. Noid vast saa Hele poig Tõnis ATV perākāruga tuvva, ku tahedambas lätt. A perāotsan olõ vana hopõn iks läbi mis läbi. «Täl olõ kah noid vaimlaisi sällān. Soolikidõ sisse olli hussi lõõnū ja kops olõ peris must.» seletās Hele.

Ilma hobõsõlda olõ-i midāgi tetā. «Sa ei saa puid vitā, sa ei saa kartolt üles aia. Kaimiki, et timahavva vast niipallo kartolt ei tii, nakka viil viglaga võtma. Ega noidõ traktoridõga ei tulõ

kah midāgi vällä, sõs piät hulga võjtõ olõma. Ütsaasta külämiis tulõ üles ajama. Purjun tõnõ, lätt vai õkva lumpi. Läbi mürinā jo rüükmist kah ei kuulõ. Ülo haardsõ puukuuri mant ütē malga, juussõ vasta, et kos sa tulõt. Sõitsõ mul üle kürvitside ja puha.» om Hele põhjõndus valmis, mille tā traktorit kartulivõtmisõ man nätä ei taha.

Müügin oppamalda hobõsõ

Maalehe kuulutusõn olõ kolm hobõst, egā iist küsti 500. A ütē, ruun, olõ ratsahobõnõ ja kats märāhobõst olli kah, 27 aastakka vana mõlõmba. «Ma küsse, et kas nä iks iin omma käünū. Müüjā ütēl et vankrõ iin omma käünū, a adra iin ei olõ.» seletās Hele.

«No mis ma säändsega tii. 27 aastat om nii vana kah, et mõnõ aasta peräst vōi-olla tulõ jäl hobõst kullõma naada. Ma massas iks rohkõmb, ku olõs vähā noorõmb hopõn ja mõistassi kõrraligult iin kävvū.»

«A ku olõssi oppamalda nuur hopõn? Nüüt om suvi tulõman,

Ülo panõssi tā hainamaa pääl rii ette ja oppasi vällä.» kūsū ma.

– «No mis mi säändsega tii, ku tā om üle kasunu, määne-gi säitsemaaastanõ – tuud jo ināmb ei oppa!»

– «A ku om sääne paras, katõaastanõ?»

– «Kost! Mõtlõ, mitu suvvõ tuuga lätt. Ma taha iks säänest, kellega saa kõrraga tüüd tege-

mā naada.»

– «Nojah, ega sõs vist ei saaki. A Ülo mõist hobõst opada külh, mõtõlgõ tuu pääle.»

– «Ei tiä, mis nuu traktori kah masva?» lätt Tammõ Hele är tõsõ jutu pääle.

Tüükoda majapidämisen

Ku ostatki hobõsõ hinna iist odavamba traktori, näütüses T-40, sõs ei olõ tuu kah lihtsä

alustus. Ülo om külh kunagi traktorist olnu, a tā om hinge poolõst iks sääne vanaoolinõ miis, kiä mõist vikatit säädi, korvilõ vitsast vangu pääle käändā vai kevāje loodsiku är tõrvada.

Traktorilõ om vājja virkse-ajajat, kartulivõtmismassinat, määnestki koppa vai kärru. Hää viil ku olõssi adõr, kultivaatri, hainatüüriistu. Akut om vājja. Määnestki autuga sõpra om vājja, kiä olõssi nõun tanklast karduga naftat tuuma.

Ja sõs kah ei tiä viil, kas tā iks lätt sul õigõl pääväl käümā ja kas hüdro nõst ja kas kumm ei olõ päävä käen är pragunu ja katski lännū. Hää olõssi, ku olõs terve tüükoda majapidämisen.

Hobõsõga majapidämisen om tõistmuudu ja Hele ni Ülo Ala-Käüsü talu om õkva tõistmuudu. Kuigi nigu ei passi ütēski traktor sinnā.

Ku tahat Tammõ Helele tüühobõst pakku, sõs kõlīsta 5190 9875. Hobõnõ võissi mõista nii adra ku vangõrdõ iin kävvū. Hinna üle saa kaubõlda.

PILT OM PERI VANA-VÕROMAA KULTUURIKUIA MÜÜSÕUMIST

Vana pilt kõnõlõs

Haigõmaja laadsaret

Seo luu man olõva Niilusõ Jaani 1919. aastagal tetti pildi pääl om nätä Eesti Punadsõ Risti Võro osakunna haigõmaja seestpuult. Pildi pääl omma vikasaanu, õe ja takan ka kolmanda rügemendi vanõmb-

arst Piho Rudolf.

Võromaal om inemūisi haigõmajjun tohtõrdõdõ jo pia 200 aastakka. Edimāst kõrda om Võro liina haigõmajast juttu olnu aastal 1824, ku sääll olõ ravil kats ravialost, mõlõmba sõamehe. A kon tuu maja olõ, ei tiä.

Peris kimmās om tuu, et 1827. aastagal sai valmis Karja uulitsan ütēkõrdnõ haigõmaja, kohe 1833. aastagal tulõ liinatohtris Kreutzwald. Kimmāle om Võrol haigõmajaravvi antu 190 aastakka. 1909. aastagal tetti haigõ-

majalõ tõõnõ kõrd pääle ja õigõ pia ehitedi ka tuuaigõsõ liinaarsti Piho iistvõtmisõl Eesti uma-aotidõ Krimmi sõtu aigu tulõ siia saadõtuisi vikasaanuidõ tohtõrdamisõs tarvita mitmit majju ja ka vabahussõa aol 1918–1920 olõ parhilladsõ Võro gümnaa-

siumi majan Eesti Punadsõ Risti Võro osakunna haigõmaja. Tollõ pääarst olõ kapten doktor Piho Rudolf, kiä sai tuu haigõmaja koõrraldamisõ iist ka edimāde liigi kolmanda jär-gu Vabahusristi.

Haigõmaja laadsaretin olõ 43 sängükotust. Sääll saiva kipõt api ja tarvilit ravvi lahingin vika saanu sõamehe. Rassõmbalõ vika saanu ravialodsõ viidi Tartohe.

RUUSMAA ARTHUR, Vana-Võromaa muuseummõ päävarahõtja

Elronni rongiga võikijuuskmindõ

RAUDKATSI ENE

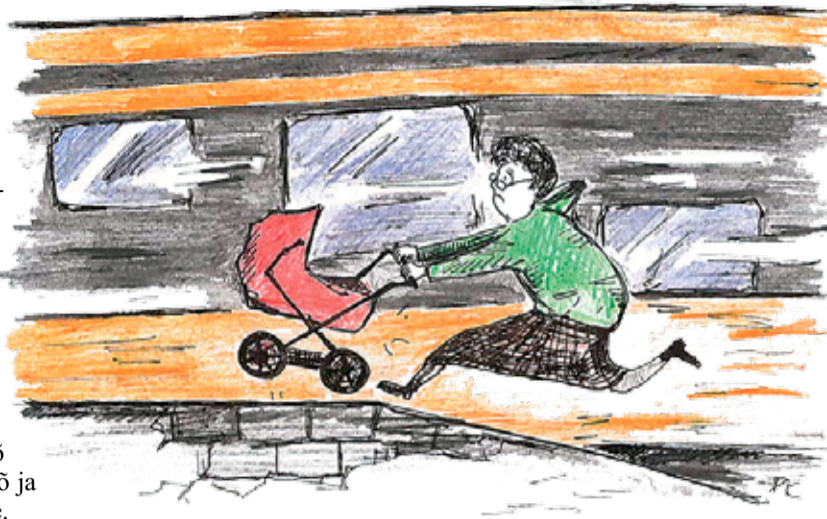
Ku poja perre väikene preili sündü, kutsuti vanaimä appi.

Kõgöpäält sõidi vastatsihti, et jõuda Elronni rongi pääle. Varra hommuku bussiga Kurõmaalt Jõgõvalõ, säääl saisi sis jaamasilla pääl tuulõ käen, kooni rong tuut tegi ja saisma jäi.

Kõik oll mõõdõt, Tabiveren oll poig massinaga vastan. Ma võtsõ rongijaama kalitorin latsõ ja noorõ lätsi tüüle. Tartuhte.

Õdagupoolõ tull lats üle anda jaamasilla pääl. Käruti sis täpses aos. A minniga oll kokku kõnõld, et ku minnu ei olõ, sis es saa last kõrda ja noorõ tulõva latsõlõ esi perä... Täpsä värk ja väega õrn asi ta tita valvminõ.

Sis oll rassõmb, ku nakas raudtii remont. Egä päiv pidit

KOHA PRIIDU TSEHKENDÜS

pääle pasma, kuis ja kost sõita saa. Minni tull rongi päält, ma andsõ paari sekundiga latsõkärü talle ja istsõ tagasi.

Egä hommuk saatsõ latsõ vanaesä, mu vanamiis, minnu oppusõga vällä. Tä istsõ arvu-tin ja kiruõ egä päiv remondi-

kotsõ üles. Ütel pääväl lätsi latsõga jaama poolõ ja kai, et kuulutus näütäs muud aigu... Lätsi sis lauluga edesi, et ildampa tagasi tulla. Ku ma üle ola kai – jummal, rong kihutas jaama poolõ, a ma iks väega kavvõl. Joosi rongilõ vasta,

kapuuts vajju kukruhe ja pikk undruk lopõrd plaksati-plaksati vasta siiri. Es tunnõ, et põlvõ haltasõ, mugu joosi.

Õnnõs oll säälpul otsan kaldtii ja sai häste käruga üles. Puhisti õhku ja näi, et minni lätt, sälg paistus. Pandsõ jala vaguni ussõ vaihõlõ ja rüükse kõva helüga minni nimme. Tuu kuulõsõ, kabluf vasta ja sai latsõ kätte.

Ma sis puhisi pingi pääl... Võtsõ sõidukaardi näppu ja mu manu tull murrõn näoga noorik, klienditeenidajä, kiä küsse, kohe tuu latsõkärü jäi.

Ma ütli, et mis mul kärust, pääasi, et lats pääle sai. Inemise hoitsõ naaru tagasi. A tuud ma taisi, et nii tuu piledimüüjä ku ka rongijuht näivä toda tsirkust päält ja nä võisõ iks peris är hiitüdü.

Piät opma!

Oodi üts hummogu bussi ja sai kokko üte Laine-nimelidse tutvaga. Küsse: «Kohe sa läät varra hummogu? Su tüü om jo rohkõmb õdagidõ?»

Laine üteli, et tä lätt Väimälä poolõ... «Mis sinnä?»

Laine üteli, et tä lätt kursuusi-lõ opma.

Laine om puhastustüuline, vanast üteldi lihtsälõ: koristaja. «Tohoh, kas sa ei mõista inämb põrmandit puhtas tetä vai tolmu pühki?»

«Mõista iks, a ku tahat tüül olla ja ammõitit pitä, sis piät kõik aig opma.»

«Midä ti säääl sis opit?»

«Kõgöpäält opimi arvutit. Ku täpsambält üteldä, sis piät iks arvutit veidükese inne joba mõistma, muido saa-i sukugi toimõ. Ja sis tulõ viil rehken-düst, keemiät ja inglüse kiilt oppi. Ja kodotüü omma kah viil tetä...»

Ma küsse: «Kas nüüt om kergem ja parõmb tüüd tetä?»

Laine naard tuu pääle: «Tüü kää iks sammamuudu.» Laine kõnõl viil, et lõpun tulõva eksämi ja testi ja ei tiia, mis kõik viil. Ja kiä tuu kõik läbi tege, toolõ andas nii kõva paprõ, et mine kasvai Suumõ puhastustüülistes! Sis Laine lehviõ ja läts är bussi pääle.

Naksi mõtlõma, et kül ta elo om iks andsõkus lännü. Vinne aigu pidi noorõ kõik opma, keskaridus oll inämb-vähämb sunduslinõ. A no piät keskian tüüinemise opma, kas vai mis! Inglüse kiilt piät suun olõma ja kogo lugu. Lehest loi, et ollõv 30 000 nuurt inemist, kiä ei opvat ja tüül ka ei käüvät. Hulka va niisama ümbre. Saatõ no ummõdõgi noorõ opma kasvai tuud puhastustüüd!

Koton kõnõli vanamehele ka tuud puhastustüü-projekti asja. Vanamiis üteli tuu jutu pääle: «No mis sa, vanainemine, umma pääd tuuga murrat! Sino

päälõ ja mõistus iks tuud kinni ei võta! Las targõmba inemise tegevä noid europrojektõ ja noorõ hulkva niisama vai läävä är vällämaalõ. Sul om uma projekt: keedä kardoka lõunas valmis ja suusti tii kah!»

Vot sullõ tarkust, inämb ma vanamehele midägi ei kõnõlõ!

KÕIVO LIINE

Kurõjutt

Kolhoosiaigu, ku ma viil autojuht olli, juhtu sääne nali.

Ma vidäsi tii pääle ruusa. Ikäv oll ütsindä sõita ja mu tutvva Jaak trehväs mukka ütlen sõitma. Lopatimi niisama ja aimi porri. Tii läts tädi majast müüdä ja tädipoig Tõnis vahtsõ tii veeren, kuis autu müüdä sõitva.

Võtimi Tõnisõ pääle, saa lats ka sõita. Tä oll vast sääne 5–6aastanõ. Tii veeren hainamaa pääl oll paar kurgõ, passõ-

va kunnõ. Jaak küsse mu käest, kas ma kurgi ka pelgä. Ma ütli, et muiduki piät pelgämä. Tõnis hõiga kõvastõ, et timä kül ei pelgä. Mi naksimi naarma. Tä kai meile mitu kõrda näkku, kül ütele ja tõsõlõ, a es küsü ämp midägi.

Nii suurõ inemise, pelgäse kurgõ ja naarva kah viil, võisõ tä mõtõlda.

NIKLUSÕ MARE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säändse siia vällä valinu.

Midä tetä miljoniga?

«Midä sa teesi, ku võidassi lotoga miljon eurot?» küsüse tüülise Navi suurõtalõnigu Timmi Mardi käest.

Mart jääs mõttõlõ. Mõtlõs tükk aigu, ja mõtlõski vällä.

«Väetüst ostassi.»

Tubli olõk ja klassiviha

President Kaljulaid üteli, et elämi kõgõ jõukambal aol, mis seol maal kunagi om olnu. Et parõmbalõ olõ-i mi tan kunagi elänü.

Tulõ nõun olla. Presidentil om maja Tafnan, suvila Harjumaal ja kats kortõrit Mustamäel. Tõtõstõ, Eestil ei olõ kunagi nii häste lännü. Järgmäne aastak lätt viil parõmbidõ: vällärendidü kortõri toova tullu.

Sammamuudu tuu sisse ettevõtlustõ pant raha. President om osalinõ kaardifirman Regio ja pääle tuu om täl kolm esi aktsiaportfelli. President om kimmähe tubli, tark päälegi, ja Eesti omgi õnnõ tublidõ ja tarku inemiisi riik.

Ma olõ sammamuudu tubli. Mul omma egäl puul ravva tulõn. Vanaesä üteli, et ravva piät kõik aig tulõn olõma, ja mul ommaki. Õnnõ mu tuli ei pala kõgõ parõmbidõ, tuli om rauda täüs. Või-olla olõs mõnõ halo kah pidänü viskama?

Saa tulõ palama, nakka palka kah saama. Kimmähe. Tubli inemine piätki kõvva palka saama, selle et ku tähtsä ammõdi pääl om niru palk, om tüütäjä valmis musta rahha vasta võtma ja korruptsioonin ütlen lüümä.

Mi, tubli, nakkami vargilõ, ku ti meile kõvva palka ei massa. Ja ti massati, kos ti päseti! Egä lumbi veeren teemi teile muidõ Tallinkit ja egä uudisnuka pääle kaivami üte Utahi hüdekaivandusõ.

Mul ei olõ ka ti, veidemb tub-

RUITLASÕ OLAVI, tubli miis

lidõ vasta midägi. Ti võiti sammamuudu tetä, saatõ uma CV Maxima puuti ja pankõ sinnä ala: ku ti mullõ kõvva palka ei massa, minka ma jõvvas uma latsõ är süütä, nakka ma vargilõ. Kaegõ, mis teile vastatas.

Ega meil, tublidõ, om kah rassõ. Järgmäde 25 aastaga lätt nii pallo tüükotussit robotidõ ja automaatiga pääle üle, et ku sa ei olõ esieranis tubli vai robot, ei olõ sinno tüüturu pääl vaia.

Puutõn omma joba parhilla automaatkassa, bussipiledi saat Internetist är osta ja automaadin vällä printi, õigõ pia ei olõ vaia ei bussijuhti, müütjät ega laotüulist. Kohe sa nä panõt, süvvä ja rõivit tahtva nä õks. Ku sa näile ei anna, nakkasõ jaurama.

Võro instituudi asõmõlõ pandas ütõ võro keele kvantarvuti-robot, tuu kõnõlõs samal aol kõigi Võro inemiisiga, ütles tere hummogust, mis ilm vällä om, edendäs üttele kiilt ja tüütäs vällä sõnaraamatit ni e-opiraamatit.

A mis sa direktri Kuuba Raineri ja projektijuht Eichenbaumi Külliga tiit? Ei olõ ülearvo tubli, lihtsälõ hariligu võro inemise, a aigladsõ ja energiät kulutasõ pallo. Saadas põllutõiele, a säääl om joba kaalirobot iin, maaparandusõn lapjurobot.

Eks ma viska sõs näile vahel palakõsõ. Jätat nälgä, nakkasõ mässämä. Om joba nättü toda klassivihha ja muud säänest.

Tossu Tilda pajatusõ

Kaubamajan kontrolli küüdsin

Andropovi aigu pidi kõik tüütõ tegijä ummi tüükotussidõ pääl püsümä. Ei määnestki ümbrehulkmist!

Patutsit püüti egä päiv. Tuu jaos oll terve kari kontrollit tüüle võet. Kes nä olli ja kost tullu, tuud es tiia kiäki.

Ütel pääväl oll Tarto kaubamaja uss seestpuult lukku pantu. Kaubamajan nigu kõgõ pallo rahvast. Papridõ kontroll naas pääle...

Tuul tunnil trehväs säääl olõma ka ütõ sessioonilõ tulnu kavvõst-

opja tudõng. Tä oll loengust är tulnu, et kaubamajan kavvü.

Tuu päälina naanõ es lüü joht verest vällä. Vinnekiilse küsümise pääle tõmmas tä uhkõ liigutusõga käekõist matriklil ni üteli üteainsa sõna: «Sessija!»

Ei tiia, kas mõidu dokustaadi verevä kaasõ vai eksämiil saadu viie, a tä lasti kipõlt tulõma. Arvada es saa kontroll asast midägi arvu, a umma ullust es tihka kah vällä näüdadä.

Ussõst lipsi kavvõstopjaga ütlen vällä viil mõnõ niudsja naasõ, kes kaibsi, et buss lätt är. Kuis asi periselt oll, tuud tiidse nimä esi.

Õgalütel uma hais

Oll kullanõ Vinne aig, ku inemine oll viil inemisele inemine. Liiso plaanitõ hummogu liina sõita, tekõ hindä kõrda, kipaõ ka parra topsi õukat ja jalof bussi pääle.

Järgmäden piätusen tullu pääle kats kařatalitajat, kinkal kah oll liina asja. Sai sis buss tsipa sõita, ku ütõ kařanaanõ kuuluf: «Maimu, kas sa tunnõt, kiäki um õukat joonu!»

Maimu es kuulõ ja es tunnõ

TROLLA HEINO

Kuuluda

Konditsioneerilämmäpumba (õhksõojuuspump) paika pandminõ 150 eurot (kooni 5 meetrit torrõ). Tel 5656 2191 (Kalev).

Telli Uma Leht Võromaalt peri sõbralõ, tutvalõ vai sugulasõlõ!

6 kuud – 6 €, 12 kuud – 12 €, e-arvõ püsimumassuleping 0.85 €. Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee vai postkontorist.

Vällämaalõ 12 kuud: Euruupahe 129 €, kavvõmbahe 143 €. Telli saa: ajakirjandus.ke.ee.

Ku tellit leht olõ-i postkastil tulnu, andkõ teedä SAIõ Kultuurileht: marika@kl.ee, tel 683 3133

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäli joosul meili-aadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Mineväkõrdsõ vastussõ olli':

Leenu pand kasuma sibula; Andre pand kasuma põrkna; Maarja pand kasuma salad; Hans pand kasuma redisse; Katri pand kasuma tilli

Vastajit oll seokõrd väega hulga. Aituma kõigilõ ja oodami vahtsit vastussit!

Avvuhinna saa HEINMETSÄ HUGO (5 a) Häätaro küläst ja VILUSTÕ KOOLI 2. KLASS.

Loe' võrokeelitsit TÄHEKEISI! www.digar.ee/arhiiv/et/periodika?id=1643

SAARÕ EVARI TSEHKENDÜS